

kako se talijanski zovu svi u kući, znao je kako se talijanski zovu zarobljeni, činovnici ili drugi, znao je za imena životinja, hrane, žita itd. Miho od svega toga ne — be! Nad baranjem, znamo, što će bojte, a što gore. Sto više: potpuno se uvjerili, da talijanski učitelji ne može, ako i hoće, naučiti našu slavensku dječju talijanski jezik. Ja sam prigovorio momu Mihu: ti si bedak! Ali on se branio: Caco, mi čitamo, a ne znamo što čitamo; pišemo, a ne znamo što pišemo; učitelji govoriti, a mi ga ne razumimo. On se zna hrvatski, a mi ne znamo talijanski. On se nije ništa naučio hrvatski, a mi nista talijanski. Jednako su bili hrvatski i talijanski, ali bismo se neslo naučiti i talijanski. Ovakvo je učio Jurko, naš hrvatski učitelj. Danas on znade bolje od mene... Malomuž dan do krije. Domisilo sam se, kako je mene bilo u Voitsbergu u ekvi njezamački oficirima njezamački govoriti i povedati me. Turco allu predi! Ah, jedna naša dječica i mi s njima!

IZ ROVERIJE.

Naša općinska šuma — Domaći sinovi u službi vodnjanske gospode. Slabo traktiranje u našim narodom. — Sva Roverija na okupu radi obrane svojih prava.

Već duže vremena smo očekivali, da će se možda naći koji prijatelj, koji će opisati u našoj miloj — Istarskoj Rijeći — teške prilike našega naroda u Roveriji. Budući pak da se do danas niko nije našao, koji bi to učinio, smatramo se pričinikom, da sami sa svojom žuljanom seljačkom rukom nešto napisemo o teškom položaju našega siromašnoga naroda u Roveriji.

Mi Roverci posjedujemo vrlo lijepu općinsku šumu. Kad ne bismo bili prisiljeni da u njoj sjećemo drva, bila bi zaista najlepša šuma na cijeloj Puljsini. Ali siromaštvo našeg naroda u Roveriji. Budući pak da se do danas niko nije našao, koji bi to učinio, smatramo se pričinikom, da sami sa svojom žuljanom seljačkom rukom nešto napisemo o teškom položaju našega siromašnoga naroda u Roveriji.

Medutinje naša talijanska gospoda u Vodnjani toga ne razumiju. Vodnjanska gospoda hoće pod svaku cijenu, da naša općinska šuma stoji „per bel vedere“. U tu svrhu nam je poslala u nedjeljuamo jedan ferman, u kojem nam javlja, da nam je zabranjeno u općinskoj šumi sjećenje drva u čuvanje stoke, jer da je općina Vodnjani 91 hektar nešto oduzela podopćini Roveriji i pripojila Prostinstvu.

Ta je obavijest duboko potresla čitavom Roverijom, koja ne može niti stoku držati, ako joj se oduzimaju gornja šuma. Seljaci su se okupili i dogovorivo isti u Vodnjani, da osvjeđe, tamošnju gospodu u velikoj nepravdici, koja je učinjena tim nepromišljenim korakom cijelog Roveriji.

Vodnjanski načelnik pak nije htio slušati naše seljake, nego im je jednostavno rekao: „Andate tutti fuori di qui! Se non volete scoltare chiamerò i carabinieri! Cosa xe bolliscevich!“ Naši depuriti su ga na to našušmaju, mriši načinu opomenu, da im se čini krivica itd., nasto im je odvratio, da će doći sa jedinim komesarom iz Pule sam na lice mjesa, da prouči to pitanje. Naši postajeni su se zadovoljili tim odgovorom i otišli mirno kući.

Načelnik Delton i komesar došli su faktično na lice mjesa, gdje se okupilo više od 150 naših muževa iz Roverije. Kad je video jednodušnu volju cijele Roverije, reče im u talijanskom jeziku: „Ste sto došli amo toliki „boljevici?“ Idite kući, jer ci Vas naiči da potzavarat! Ja nisam došao amo da razgovaram cijelom Roverijom, nego sam sa kapovilama fločete ili ne čete — danas čemo odrediti nove medije ove sume!... Na te rijeći su se naši ljudi tako razburili, da su otvoreno izjavili načelniku, da mi tako stvari ne mogu da dozvoli... Ali Vi mišljite, da ćeće pomoći našim odmetnikima, kojih Jonaku došlo do mesta malo, jer smo na čvrst Jastavleni ko želite, dijeliti s našoj djeđovinom. Vi se ljuto varate. Tidje čemo postaviti, a svojim cemo se dičiti!“

Iza toga je otišao načelnik sa našim odmetnicima te su sami odredili medje općinskoj nimici i sami odredili medje općinskoj šumi. Načelnik Delton i komesar došli su faktično na lice mjesa, gdje se okupilo više od 150 naših muževa iz Roverije. Kad je video jednodušnu volju cijele Roverije, reče im u talijanskom jeziku: „Ste sto došli amo toliki „boljevici?“ Idite kući, jer ci Vas naiči da potzavarat! Ja nisam došao amo da razgovaram cijelom Roverijom, nego sam sa kapovilama fločete ili ne čete — danas čemo odrediti nove medije ove sume!... Na te rijeći su se naši ljudi tako razburili, da su otvoreno izjavili načelniku, da mi tako stvari ne mogu da dozvoli... Ali Vi mišljite, da ćeće pomoći našim odmetnikima, kojih Jonaku došlo do mesta malo, jer smo na čvrst Jastavleni ko želite, dijeliti s našoj djeđovinom. Vi se ljuto varate. Tidje čemo postaviti, a svojim cemo se dičiti!“

Iza toga je otišao načelnik sa našim odmetnicima te su sami odredili medje općinskoj nimici i sami odredili medje općinskoj šumi.

PODLISTAK

Legenda o sv. Ćirilu i Metodu.

Sv. Ćiril i Metod putovali po svijetu, pa se namjerili na neku staricu, i učitali je:

— Stara, znaš li se ti moliti Bogu?

— Znam, bogove, vrlo dobro. Ako hočete mogu i vas naučiti.

— Dobro, stara, nauči nas.

Starica ne znači s kim govoriti, poče svećima kazivati svoju molitvu, govoreci im:

— Gоворите za mnogom...

— Bože ne obezumi me, Bože ne oblijeni me, da daj za životu, Bože ne dati smrti bez počakanja; Bože ne da mi neprljatelu oblasti i sile, tako ti svoju milost! Bože milostivi i mogući, podaj mi iz svoje prostrane i prevelike riznice zdravlju i veselju: meni i mojoj djece i momu rodu i plemenu slavenskom. Bože svevinj, milostivi, uzvisi mi rod i pod — podaj mi blagoslovu blagu i priplodu.

Sv. Ćiril i Metod, slavenski učitelji, slavenski prosvjetitelji, naučite me Bogu se moliti, naučite me istinu govoriti, naučite me dobro govoriti, naučite me slavenski misliti, slavenski govoriti, a dobro raditi. Sveti Ćiril i Metode, slavenski zaštinitici, zaštitište nas slavenski narod od zla i propasti, budite pomognici u

IZ SOSICI.

Proljeće nedjelje zbijeo se u našem selu vrlo zlostavan dogodaj: radi velike rasputnostenosti, kojoj se naša mladež sve više podaje, a nikona, koji bi ju na nijaznom putu zaustavio. Roditelji su danas većinu dijelom pred svojom odraslimu djecom skoro posve nemoćni, a talijanski učitelji i svećenici sa mržnjom našega roda i jezika jednostavno zatvaraju mladeži vrata škole i crkve, gdje bi se mogla poboljšati. Oblasti pak su na sve nehaljne, da jedan talijanski učitelj ili svećenik lako radi što ga je volja. Naši ljudi ne mogu na to niti pismati, jer bi inače bili odmah proglašeni „jugoslavenskim propagandistima“. Uslijed takvih priča nije nikakvo čudo, što se mladež sve to više bacaju u zagrijali posvemašne raskalaste i ostaci. Ipak nas je nedjelju zalošten prizor, koji se odigrava u jednoj — ne znam da li javnoj ili potajnoj — gostioni i koji moje duboko potresao. Tu se pilo, jeloje pjevalo na koncu dogodilo nešto što će se spomenuti, jer bi se mogao i zatrataći koji će se ustoličiti naša obilježjena „Istarske Riječi“. Toliko za danas, a drugom zgodom možda i više.

Franina i Jurina.

Fr.: Ca to klimaš z glavum?

Jur.: Ca ne ču klimat! Moram klimat! Va svoje vreme sam ih dosta delebilučul, ma ovakova, kakova je ova zadira — ja mislim da još ni pala na svete od niti-govist ušt.

Fr.: To mora bit neč po sakrabojski krofnci. Kada ti toliki mirakuli delas. Ako radić vec jedanput, da i ja čujem, ču to bilo.

Jur.: Nebore, neki dan su ti se negdere blizu Beča zbrali Nemci i držali redar skupšćinu, kakoje još svet ni vidi. Njihovi kapurionji govorili su uri i uši, kako se Nemci grda dogodila, kako ih današnja gnjave njihovi najveći neprljateli, a svoj toj njihovoj strahovitoj nesreći da je krv — ca biš rekal?

Fr.: Da kći ako ne Fran Jožef!

Jur.: Ajbo! Kakov Fran Jožef!

Fr.: Trebeda on nemski Gulijelmo!

Jur.: A, kakov Gulijelmo!

Fr.: E — onputa je da znam ki...

Jur.: Skupšćina je odlučila, da je svemu onemu njihovom zlu krv — Bog...

Fr.: Ca? Ca?

Jur.: Nas kršćanski Bog.

Fr.: Bog da njim je krv! Ma ti ljudi su posebom se znořeli.

Jur.: Jot huje nego znořeli.

Fr.: Ma ste kada čuli ca ovakovega! Bog nijem je krv! Ja pak znam, da je Bog rekal Nemcem, kako i svem drugem ljudem: Ne ubij — a ni njima rekral, a da uđrite na Srbiju, navalite na Rusiju, na Francusku, pak pokoljite, palite, mučite ljudi, kako vas je volja i dragi! Ne, Bog, hvala i čast mu budi, ni tegi rekral, nego je rekala i Nemcem i svem drugem ljudem na svete: Ljubite i neprljateli svoje i ne činite drugemu ono, ča ne bite oteli, da drugi vam učini, je tako ale ni tak?

bijedi i nevoljni, u iskušenju, na svakom mjestu, na putu i na strašnomu sudu, kod Gospoda Boža — Amen.

— Dobro je stara, — rekoše Sveci — kako si do sada, tako se moliti i od sada.

Tu su je Sv. Apostoli blagoslovili i nastavili svoje putovanje.

Po narodnoj priči.

Na narodni blagdan.

Bilo je nekoliko godina, kad su Istrani nađi Sv. Ćirila i Metoda slavili svoj narodni blagdan.

Lijep, ljetni dan. Djeca iz bližnjih i odaljnjih selja klete u školu. Danas je narodni blagdan, dan velikoga istarskoga bratstva. Učitelji će im govoriti o našoj lijepoj domovini, o svetim apostolima našim, o prošlosti i budućnosti našega naroda. Naši su i pjevanje, ravnovanja i velike slave. Za to su svu djecu blažena i nasmijana upravo као i ono divno i toplo sunce, što ih grije i obasjava. K tomu su danas i izbori u gradu. Ako nasi iznesu pobedu, bit će većeras još većevac slavlja.

Djeca idu u bučnim rupama. Nekako su podaleko izba se ostavila malog Josipa Lučićeva. Dečko ide sam i kao da mu se neće.

I bljeđi je i slabšan — jedva se miče. Od jutro

Jur.: To se razume, da je tako. A ki bi njim malo rekao? Ca vas je morda Bog nađahnjival leta 1914., da vajpijete, a kogak nebit? Serbien muss sterben! (Srbija mora poginut!) Ca vam je naš kršćanski Bog stavljaj na usta one strašne besedi, tanja, manj i sada sume u usjaj: Germanen Tag — Slaven Nacht, ča bi se po naski reklo: Ca je Nemec dan, to će bit Slavenom noć? A ca vam ni kršćanski Bog dal dušu, sreci i pamet, da dobro delecte, a ne da koljetje neboge srpske starice i brižnu srpsku župu?

Fr.: Ja — ja! Kada sam ja u Bosnji vidjeli, kako Nemci i Majori nabadaju na hanjetini onu godu dečić — ja sam valje rekao: ako je na svete Pravice, ovo će se jedan dan morat platiti.

Jur.: A sad je plaća prišla — i ki je krije? — Bog!

Fr.: Bi se vrag smutil! Aca je još odlučila ona famozna nemška skupščina?

Jur.: Ne bis nikada ugonil! Ti pametnjački, pokole su svega i svacesa rekli proti kršćanskemu Bogu, počeli su nabrajati, kako njim je jedanput bilo lepo, kada su ono bili pogani. Namesto kršćanskog Boga imeli su svoja poganska Bogova, ki se je zval **Volan**. Pod tim Bogom su bili svićni i zadovoljni, mogli su delat, ča ih je bilo voljno: ubijati, paliti, rušiti — ma sve ča bi njim va glavu prislo, i vavek dobro pasevali. To su bila vremena! Zato je neki predložil: da sv. Nemci zapuste sadašnjega kršćanskoga Boga, a da proglaši svojim Bogom nekatašnjeg — Volanu, pod kimi njim je nekada onako dobro hodilo.

Fr.: A ca je skupščina nato?

Jur.: Svi — kako jedan čamček, odlučili su, da se ima kršćanskemu Bogu dat Obiti, a da se od sada napred imaju sv. Nemci, stari i mladi, klanjati jedinemu pravemu nemškemu Bogu — Volanu.

Fr.: To je skupščina odlučila?

Jur.: Ako mi ne verujes, propitaj se kod pametnje ljudi, pak ćeš videt, ja li ovo ovako bilo, ale ne.

Fr.: Jurino, ta svet je znořel. Ma su to ljudi?

Jur.: Hala! Ti se! Ikoši! To su ti, brate, oni naši nekadnji gospodari. To su ti, brate, oni naši stari carski kapitani, kemi smo se toliko klanjali. To su ti, brate, oni silni Muradi, Lutingeri, Lobmajeri, guvernatari, podgvernatari, Kaisersrati, Rejhrunstrati, Hoitsrati, ministri, obernimistrari, kapurali, feldbebeli, ritmajstori, kojemoni, generali, armiraji, sve sami nemški vrazni i njihove materi — pred kemi smo se mi, siriote, i naši bržanioci i dedi toliko let sviljati i previjali i govorili njim: Merde horzam!... To su oni isti komipirni, ki su jedanput oteli, da poučuju celu svet, pak kada su videli, da su delali računi prez oštara, i da je svet postal na nogah, a oni va nevoje i mizerije, počeli su govoriti, da je svemu temu krv kršćanski Bog... Sada treba vidis i sam u keh lepeh rukah smo bili!

Fr.: A vidim — vidim — da bi tako kula i video! Boga promenit! Ma je se kada culo i video! A ca govorí Johan?

Jur.: On govorí: Tojice groše nacion... Cvaj taužend jar kultura. Nemci se ovanju kulturu dve tisuće let staru, zato da moru delat da ih je volja.

Fr.: Ca i Boga, hvala mu budi, mcnjat?

Jur.: Oles! — održuisli mi je John, obrnui se i salj ih ca. I neka je, zac sam več džigal nogu, da mu va onu njegovu kulturu zasvetim neč, od česa bi bil videl sve zvezdi. Aj bi poboginj! Nemas! Sv. se zigerica u vama smuti, kada se spamtim na onega prokletega nemškega Ritmajstora va Fojzberge Zove me! Ja

stojim pred njim — hapi-v! On me pieta, ku službu imam donia — Vos zin Si in civil?... Ja sam mu sopel rekli: Merde horzam — ih journalista. Onputa ti on rasirli one svoje grde usta, pak ti sprineva me jedan kabab slini, kako je moi obranje njezova spudarijola, i zalaže na me, kako blago! Siz zind Si — Gauner — ferstrcon!

Fr.: A ca će to reć — Gauner?

Jur.: To će reć — niskoristi. Onput se pot zidere na me: — Vos zind Si in civil?

— Ja sam mu sopel rekli: Merde horzam — ih journalista. Onputa ti on rasirli one svoje grde usta, pak ti sprineva me jedan kabab slini, kako je moi obranje njezova spudarijola, i zalaže na me, kako blago! Siz zind Si — Gauner — ferstrcon!

Fr.: Ca si mi pak sada odgovoril?

Jur.: Stisim sam se na pleči i rekao: Merde horzam, her Ritmajster, ih bin — Gauner. A on onputa: — Jo! zind Si.

Fr.: Cui, ti — Gauner — éu da recem, Jurino: ja mislim, da ti ljudi nisu bili nikada na pravem šeste.

Jur.: Nisu bili — I ja znam, da nisu bili — ma sa svem temo smo njim se vavek klanjali. Ja — ja — ako je kađe Nemeč bluznul, to je bio, kako sveto pismo. A ni danas ni puno bude. Ako kakav kureščićna reč, da po nebe tovar leti — valje će se nač, ki će reć: — Ljubi, Božji, kako je ovi čovek mudar.

Ako pak niša reće: Ki ne će brata za brata, taj će tujinca za gospodara, onputa svu sadašnjeg kršćanskoga Boga, a da proglaši svojim Bogom nekatašnjeg — Volanu.

Fr.: A namor je tako ...

Gospodarstvo

Škropimo loze proti peronosporu!

Usljed zadnjih neprestanih kiša pojavila se ovih zadnjih dana skoro po cijeloj Istri peronospora na vinovoj lozi. Posto se ove godine pojavila u izvanrednoj množini, prijeti opasnost, da će nam uništiti dobar do grožđa, ako joj odmah, dok je vrijeme, ne stupimo na put.

Najbolji i najefinijeni lik protiv peronospore — po dosadašnjem iskustvu — smies modre galice i vapna. Samo ne smijemo pustiti s nama, da koliko modra galica, toliko vapno moraju biti posve čiste. Ako je jedno i drugo čisto, onda nam dostaje da dobijemo izvrsnu obziranju za subziranje peronospore.

Obziron na to, da smo imali ove godine prilično mnogo kiša, iz koje je bio uslijedila plakoma, filoksera je tako jakovo iškrštena na vinoigrade, da se moraju učiniti dobar do grožđa, Manje pak od 10% uopće ne možemo u ovom momentu učeti u obzir.

Obziron na ovogodišnje vlažno vrijeme moraćemo skropiti na vinoigrade još tri do četiri puta. Iza svakog skropjenja treba da uslijedi sumporanje ili sumporom od 3% modre galice. Tko pak ne obječava sumporom, taj mora ove godine skropiti svakih 10—15 dana.

Dok nije velika vrućina može se skropiti četvrt dan. Kad nastane vruće, prekine se skropjenje između 10—15 ure. Ako se imade u isto vrijeme i sumporati, tada počekati dok se loze osuše. U slučaju tuge (grada) treba odmah počekati.

Koji put je moglo začinjenje od samo nekoliko sati donjeti veliki skudu. Dakle na vrijeme moramo skropiti, da ostaviti sve dozadne radnje i primiti stražnjike, da ne bude prekasno.

Skropiti pak moramo ponovo svaki listić, svaki grožđić i sve što je zeleno. Kod lišća neka se pazi, da bude doljnja strana lista do poškropljene, jer se upravi na doljnji stranista nalazi peronospora. Poškropljeni dijelovi kruha budu tako provoceni tekutinom, kada

mu se mutila, za to je i bio onako bljeđi i tuzan, da su njegovi drugovi veselo tankapli po sirovom drumu radujući se lipjem narodnom danu.

„Sva su djeca u školi i mirno i sabranju, što su naš narod obasjati svjetlom vremenima, kad je naš narod obasjati svjetlom, što su mu ga doneli naši Sveci, sjećaj zivjeza.

Onda su sva djeca ustala i u jedan glas sa svojim učiteljem zapjevale, milu narodnu pjesmu. Pievaju djeca divnu pjesmu, a s njima pievaju i ubogi mali Josip.

Bog je ; nami — tko proti nami, S njima had' pod pete!...

Siroko i zvonočki Širi se pjesma iz onih mali gradini i iz staroga srca umornog učitelja. Jeden sram glasak između svih ostalih drščaka nekuda i kao da place. Glas je to malog Josipa, koji pjevači misli na svog oca i na onog godinodina iz grada.

Pjesme se nastavljaju:

...Mi stoju, postočimo, Kano klisurine, Bio proklet, gradica, Svaki domovine!

Pjevači su hteli ponoviti zadnja dva stiha, ali im certili dade znak, da zatre. Sve se

bi na njih pala rosa. Prati lišće tekucićom, kako to mnogi običavaju, znaci užalidno trošje tekucine.

Tko same na po škropi, radi joj slabije, takovih ima najviše. Oni sami nastaje, da čini više puškerne, pa da vesci vrisliknu. Hvala Bogu, prošao sam sve, a sad sto bude — bude.

Seljaci, zapamtite ovo: Ako škropite skropi, razumno! Nema veće ludorije u naseni gospodarstvu, nego kada gospodar prepusti ženskama ili dečci taj važni posao. Ipak se to bude, kad naseg seljaka često puta događa. Zato nije nikakvo čudo, da načale na česnu neuspješne.

Kad škropimo, moramo kod punjenja strukalje tekuciću dobro promišljati. I među škropilnicima treba strašku često putu stresti da se tekucina promišlja.

Samo nekoliko sati sunca zadostuje, da se tekucina osuši i primi lišću. Padne li iza skropilnicu kisica, onda treba škrpljenje čim prije optovati. T.

Kako se ima postupati kod ozlijeda i rana marve.

Kod obične uporabe životinja, a često na pasi i na staji, dođi se da se zivotinje ne daju dozvoljeno, ili da budu ranjene sa kojim oštrim predmetom. Naš svaki, mjesto da bi pozvao veterinaru, ili barem čovjeka, koji se nesto razume, nameće ranu sa balegom ili omota sa paučinom, te ju obuze kojom zaštamom krpom ili pak ide k više ili manje poznatom mazacu, koji zna primiti. Ovaj koji se razumije u lječenju kao kmet, koji ide došao k njemu po savjet, ide na lice mesta, počneće govoriti riječi, koje nemaju nikakvog smisla, ili pak počne križati, činiti okinke, znakove, koji sigurne ne mogu pomoći. U ovakvom slučaju, ako ozlijeda nije pogibeljna, ili rana nije okužena, izleći se u nekoliko dana, a ljudi misle da je mogamala tajna ravnost mazaca. Ako je ozlijeda pogibeljna ili rana okužena, onda mazaca nadje, zato treba ulistati granama.

Pčelari, nemjete zaboraviti sijati hejdulj!

Konoba i vinograd: U konobi nastoji da obaveši sva one, što li preporučimo za proši mjesec. Ako opazi, da ti je kroja baćva počela ponovno vrijeti, nastavi joj vreljaču mjesto lapunu. U slabija vina stavlji pa bi h 5 grama narumova bisulfita, da ti se ono ne zbera.

Vinograd u i rasadnik loza: Skropi se pretrci put, odnosno i četvrti put u topljim žravojima. Sumpura se treći put, Rasadnik cijenja lozu kroz i na zeleno sjepane loze u vinogradu treba svakih 10 dana ponovo skropiti i barem dva puta pesupsumptar. Nove mlađice, koju su pognale iza prvog skraćivanja, sve pridružuju treba skratiti na jedan list. Pomičivo treba povezati mladice, da ih vjetar ne prelomi. Ne prestani unistišavati grozdovom crvom.

U voćnjaku i rasadniku loza: Skropi se pretrci put, odnosno i četvrti put u topljim žravojima. Sumpura se treći put, Rasadnik cijenja lozu kroz i na zeleno sjepane loze u vinogradu treba svakih 10 dana ponovo skropiti i barem dva puta pesupsumptar. Nove mlađice, koju su pognale iza prvog skraćivanja, sve pridružuju treba skratiti na jedan list. Pomičivo treba povezati mladice, da ih vjetar ne prelomi. Ne prestani unistišavati grozdovom crvom.

U voćnjaku: Sije se kasni voćak, po skropi se još barem jedanjut sva stabla momčom galicom i vapnom protiv raznih gljiva. Nastavlja se tamjanjenje krvavih i lisnatih sasnova. Cijepi se i dalje na živo oko. Ovoga mjeseca beru se kruške, rane breskve, jabuke, šljive itd., izrzu se mlazovi ili vodenjici na deblima i debljima granama. Voćem preoblezene grane se podupriju ili privreže, da se ne polome. Oko debla oviju se krpe od vreće, pod krpama se zasekujući različiti kukci, te i možemo lako uništiti.

U povrtnjaku: Sije se kasni voćak, po skropi se još barem jedanjut sva stabla momčom galicom i vapnom protiv raznih gljiva. Nastavlja se tamjanjenje krvavih i lisnatih sasnova. Cijepi se i dalje na živo oko. Ovoga mjeseca beru se kruške, rane breskve, jabuke, šljive itd., izrzu se mlazovi ili vodenjici na deblima i debljima granama. Voćem preoblezene grane se podupriju ili privreže, da se ne polome. Oko debla oviju se krpe od vreće, pod krpama se zasekujući različiti kukci, te i možemo lako uništiti.

Jedan savjet glede biranja i gojenja plemenitih bikova: Plemeniti je bik od velike važnosti kod marvočnjakova. Zato moramo biti vrlo oprezni, kad ga biramo, jer o njemu ovisi naša karola, zimska rotkovica, zimska endijeva. Presudjuje se kely, cvjetala (karfiol), brokoli, cikla, korabiča itd. Kad presudjivana treba dobro zalići. Zalijevanje ne bude obilato; boje je jedanjut na sedmici dobro zalićiti, nego svaki dan malo. Iza svakoga zalijevanja neka se zemlja malo zgrabila. Tako se uništiti kapilarita na površini, koja se može sprijeći isušivanjem zemlje. — Pobira se siempe, špinade, zimska grada, rotkovice itd., osuši se i spremi na suhu mjesto, gdje nema mješava. Na svaku steme stavljaču fine. Osim običnog povrća pobira se ran fajžuli, krasavci, krimpir, tirkvice, luk-crljenac (karpulja), česani, rane raičice (pomidori). Ne režite više sparoge, nego dobro pognoće i privrhajte dobro zemlješte između redova redova sprega.

Naj polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas). Kad žetve se izbjaru i začiju razni krovovi, osobito ljuhi. Treba paziti, da žito, a osušito zob, ne prezrije, jer bi se ospalo.

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

Na polju i livadi: Žanju se sve vrsti žitarica i to najprije jočam zimac, zatim ožinama raz, zatim pšenica, onda jočo žito a najzadnja zob (ovas).

